

[Emys orbicularis](#)

Category : [Vrste](#)

Published by Marijan on 04-Nov-2007 14:10

Emys orbicularis
(LINNAEUS, 1759)

- Europska barska Kornjača -

- Engleski naziv: European Pond Turtle
- Njemački naziv: Europäische Sumpfschildkröte
- Starost: do 120 godina
- Veličina: do 20 cm, ovisno o podvrsti
- Porijeklo: Sjeverna Afrika, Europa od Balkana do Litve, sve do sjevernog Irana
- Hrana: Riba, Crvi, Gliste, Larve, Punoglavci, i slično
- Hibernacija: Da

Opis Vrste

Crna kornjaca sa žutim pjegama, to je jednostavni opis sa kojim se ova vrsta može opisati. Dužina carapaxa joj je do 20 cm. Stomacni dio oklopa, plastron, joj je žut sa neredovitim crnim flekama. Kod ove vrste se mužjak i ženka dobro raspoznaju po repu, u mužjaka je rep kao obično duži i deblji. Mužjak i ženka se također mogu dobro raspoznati po boji zjenice oka. Dok je u mužjaka zjenica oka smeđe boje, kod ženki bude zuta. *Emys orbicularis* je skoro po citavoj europski autohtona. Nažalost je u centralnoj europski skoro izumrla. Jedan razlog za njen nestanak iz centralne europski je taj, što se u 17. i 18 stoljecu njeno meso kroistilo za posnu hranu, za vrijeme katolicke korizme. Drugi vazan faktor je uništavanje njenog habitata od samog covjeka. Danas je ova vrsta strogo zašticena. *Emys o.* se nalazi pretežno u velikim jezerima, tihim rijekama i drugim mirnim vodama. Ova jako plašljiva vrsta, koja obojava mjesta zaraslom travom i drugim biljkama, aktivna je i po danu i po noci. Truli panjevi, kamenje koje je do pola u vodi, i slicno se koristi za dragocijene sunceve zrake. Hibernaciju drži od 10. mjeseca do 4., 5. ovisno o regiji i temperaturi okoline. Hrana joj se sastoji od raznih insekata,

punoglavaca, ribica i slicnog, u starosti i ova vrsta djelomicno jede bilje, ipak joj meso ostaje glavna hrana. Barska kornjaca je jedina vrsta koja je autohotna u srednoj europi. Do nedavno je ta vrsta bila jedini zastupnik roda *Emys*. 2005 je poslje genetskog pregleda i istrazivanja vrsta koja zivi na siciliji predstavljena kao posebna vrsta *Emys trinacris*, koja je stime drugi zastupnik u rodu *Emys*. Srodne vrste *Emys orbicularis* su *Emys trinacris*, *Actinemys marmorata* i *Emydoidea blandingii*.

Emys orbicularis, ovisno o kojoj se podvrsti radi, dostigne prosjecnu velicinu od 15 do 20cm. Sjeverne i istocne podvrste su vece vec sto su juznije podvrste. Muzijak ostaje kao i kod vecinu vrsta, manji od zenke. Pod normalnim uvjetima se tezina krece od 400 do 700 grama. Pronadjeni su i pojedinačni rijetki primjeri koji su do 1,5kg tezinu imali. Po izgledu takodjer razne podvrste variraju jedna od drugih. Crni ili tamno smedji Carapax ima cesto sitne zute tockice ili linije. Plastron moze biti od skroz zutog do zutim sa crnim velikim flekama, sitnim crnim mrljama, ili cak i skroz crn. Glava, udovi, vrat i koza pokazuju takodjer razliku u podvrstama. To moze biti od tamno smedje do crno sa takodjer sitnim zutim tockicama. Oklop barske kornjace je vise pljosnat i ovalan. Kod zenki je carapax cesto vise izdignut vec kod muzijaka. Kod ove vrste vodene kornjace je rep u usporedbi sa drugim vrstama duzi. Kod odraslih kornjaca moze rep dostici i polovinu plastrona. Kod muzijaka je pocetak repa vidljivo deblji nego kod zenki i kloaka se nalazi takodjer vidljivo nize od pocetka plastrona. *Emys orbicularis* je zasticena vrsta koja je navedena na crvenoj listi [IUCN](#)-a

1. slika: gore smedja zjenica muzijaka, dole zuta zjenica zenke
2. slika: otvor kloake kod muzijaka, 3. slika: otvor kloake kod zenke

Rasprostrajnost *Emys orbicularis* je od sjeverne afrike (Maroko, Tunezija) preko Francuske, Italije, Njemacke, Poljske, Madjarske, Rumunjske, Austrije, Balkana, pa

sve do Turske. Najsjevernije populacije su pronadjene u Litvi. U vecini ovih navedenih zemalja, pogotovu Njemacka, Svicarska, Austrija su ove populacije skoro pa nestale. U svicarskoj su najvjerojatnije nestale iz prirode. U njemackoj su u zadnjim godinama razni projekti proizvedeni kako bi se ponovo neke populacije naselile na mjestima gdje su nekad zivile. Trenutno su priznate 14 podvrsta od *Emys orbicularis*, ocekuje se da ce se u narednih par godina jos vise podvrsta opisati. Nominatna podvrsta je *Emys orbicularis orbicularis*, podvrsta koja je autohotna u srednjoj europi. Podvrste od *Emys orbicularis* koje su poznate dijele se u vise grupa.

Grupa Occidentalis

Glavata kornjaĀa srednje veliĀine. Zenke i muzijaci su jednake velicine.

Emys orbicularis occidentalis (Fritz, 1993)

Emys orbicularis hispanica (Fritz, Keller, Budde, 1996)

Emys orbicularis fritzjuergenobsti (Fritz, 1993)

Grupa Galloitalica

KornjaĀa manje do srednje velicine. Prednji udovi Āesto sa samo jednom $\frac{3}{4}$ utom liniom. Muzijaci manji od $\frac{3}{4}$ enke

Emys orbicularis galloitalica (Fritz, 1995)

Emys orbicularis lanzai (Fritz, 1995)

Emys orbicularis capolongoi (Fritz, 1995)

Emys orbicularis ingauna (Jesu, 2004)

Grupa Orbicularis

Jako tamne, cesto srednje velicine do vece podvrste.

Plastron cesto kod muzijaka crn.

Emys orbicularis orbicularis (Linnaeus, 1758 sensu lato)

(Fritz ovu podvrstu djeli u jos dvije podvrste)

Emys orbicularis colchica (Fritz, 1994 sensu lato)

Emys orbicularis eiselti (Fritz, Baran, Budak, Amthauer, 1998)

Grupa Hellenica

Trenutno je samo jedna podvrsta u ovoj grupi opisana.
Prostrane su od Italije i do Balkana (do otoka Krk, Hr)
Plastron je cesto skroz zut. Kod zenki je grlo jednako zuto.
Emys orbicularis hellenica (Bibron, Saint-Vincent 1832)

Grupa Iberica

KornjaÄa od manje do srednje velicine.
Zenke manje od muzijaka.
Emys orbicularis iberica (Eichwald, 1831)
Emys orbicularis persica (Eichwald, 1831)

Grupa Luteofusca

Trenutno samo jedna podvrsta u ovoj grupi opisana.
Jako svijetla zutosmedja kornjaca sa manjom glavom.
Autohtona u srednjoj anadoliji.
Emys orbicularis luteofusca (Fritz, 1989)

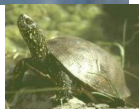

Dok zenke dostizu spolnu zrelost od 8 do 10 godina, muzijaci su vec spolno zreli sa 5 do 6 godina. Ritualni parenja pocinju vec u rano godisnje doba, cesto vec u trecem mjesecu, odmah poslje hibernacije. Polaganje jaja je cesto vec u prvoj polovici 6. mjeseca, nekad se zna desiti i ranije, odnosno kasnije. Na potrazi za dobrim mjestom za jaja, zenke mogu jako daleke distnacije na kopnu precu. Inace se moze reci da su uobicajenim slucajevima gnijezda manje od 500 metara udaljena od vode u kojima ova kornjaca zivi.

DrÅ¾anje u zatoÄeniÅtvu

Prije svega se mora napomenuti da se ova vrsta nebi trebala drÅ¾ati iskljuÄivo u Paludariju. Za drÅ¾anje ove vrste je potrebno vanjski biotop u kojem moÅ¾e i Äitavu godinu provesti. Minimlana dubina vode mora imati 1,20 m, zbog hibernacije koju kornjaÄa drÅ¾i na dnu jezera. Hibernacija se moÅ¾e drÅ¾ati i u zatvorenom prostoru kao i kod drugih vrsta (podrum, frizider i sliÄno). Kada se pravi umjetno jezero za kornjace, mora se voditi raÄuna da im se izlaz na obalu napravi pogodan. To znaci nesmije biti dubina odmah blizu obale, nego treba postepeno dubinu napraviti. Razlog za to je sto kornjace poslje hibernacije nemaju

odmah snagu za plivanje na površinu, nego moraju hodati do površine. Ako je nagal izlaz na obalu kornjace neće moći izaci i lako je moguće da se uguše.

Text: Marijan Tunjic
Slike: [www](#)